

ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ І ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

¹ Національний авіаційний університет

Анотація. У статті розглянуто проблеми сучасного менеджменту, особливості його реалізації в інноваційних умовах розвитку. Авторами виділено основні бар'єри ефективного управління на підприємстві, проведено аналіз існуючих проблем та запропоновано механізм сталого розвитку менеджменту на сучасному етапі.

Ключові слова. менеджмент; сучасне управління; проблеми менеджменту; інноваційний розвиток підприємства.

PROBLEMS OF MODERN MANAGEMENT AND WAYS OF THEIR SOLUTION IN THE CONDITIONS OF INSTABILITY OF THE EXTERNAL ENVIRONMENT

Abstract. This article deals with the problems of modern management, especially its implementation in terms of innovative development. The authors identified the main barriers to effective management of the enterprise, the analysis of existing problems and the mechanism of sustainability management at the present stage.

Keywords: management, modern management, problem management, innovative development of the enterprise.

Світ менеджменту на сучасному етапі характеризується своєю різноманітністю і підпорядкований розмаїттю завдань і чинників.

Від менеджерів потрібна низка певних умінь і навичок, так як в умовах направлення економіки України у реальне виробництво (особливо в рамках посткризового розвитку), раціоналізації експлуатації наявних ресурсів, а також активної участі в інституціоналізації ринкових відносин в управлінні необхідно застосовувати інноваційні методи управління.

Безумовно, менеджмент є координатором функціонування підприємства, основним механізмом ефективності та результативності діяльності, але, зазвичай, в умовах інноваційного розвитку суспільства та економіки у менеджменті існує низка проблем, з якими стикаються менеджери в рамках реалізації своєї професійної діяльності [1].

У порівнянні із західним світом, досвід управління в Україні на сучасному етапі має обмежену практику менеджменту. Цей досвід базується на синтезі та інтерпретації зарубіжного досвіду з огляду на особливості українського менталітету та економічної структури загалом. І, оскільки закони економіки залежать від волі та поведінки людей, правильності прийняття управлінських рішень, то проблеми в сучасному менеджменті, є одними з головних питань на сьогоднішній день. Тому, особливо важливо не копіювати «наосліп» іноземний досвід та різні напрацювання, а ефективний синтез та вибірка найбільш вдалих та перспективних навичок з урахуванням специфіки вітчизняного менеджменту.

У сучасному світі позиція менеджера розглядається так, що якщо людина перебуває на керівній посаді будь якого управлінського рівня на будь яких: підприємствах, організаціях, установах або фірмах, то у своїй повсякденній діяльності, їй необхідні базові компетенції у сфері теорії та методології управління персоналом. Управління відіграє ключову роль в організації, тому що без цих заходів діяльності суб'єкт господарювання має доволі примарне майбутнє.

Сучасний менеджер повинен володіти не тільки фундаментальними основами менеджменту, а й уміти адаптуватися і раціонально впроваджувати управління в сучасній економіці, швидко

приспосовуючись до інноваційних змін. Так, наприклад, застосування нової моделі менеджменту у діяльності відкриває нові можливості не тільки самих менеджерів, але й для роботи персоналу в цілому (табл. 1).

Таблиця 1

Перехід до нової моделі менеджменту в умовах інноваційного розвитку

<i>Класична модель</i>	<i>Нова модель</i>
Управління активами	Управління можливостями
Фокус на цифри	Фокус на створення цінності
Ієрархічна, лінійна	Горизонтальна, мережева, системна
Незалежні функції	Взаємозв'язані функції
Командуй та контролюй	Делегуй повноваження
Раціоналізм і аналіз	Інтуїція і системний аналіз

Джерело: складено авторами

Тому однією з основних проблем, що стоять у процесі розвитку сучасного управління, є проблема універсального менеджера, який в умовах інноваційної та глобалізуючої економіки здатний до чіткого та раціонального управління з прийняттям на себе відповідальності за прийняті управлінські рішення [2].

При розгляді цієї проблеми, виділимо основні проблеми менеджменту на сучасному етапі, а саме:

1. *Проблема якості.* Ця проблема дуже актуальна, так як в Україні малий відсоток людей мають реальний практичний досвід у сфері менеджменту;
2. *Проблема корумпованості української економіки на всіх рівнях.* На жаль, в умовах української системи господарювання на сучасному етапі ще існують моменти «вирішення» проблем шляхом використання різних корупційних інструментів;
3. *Проблема збільшення чисельності державних чиновників за постійного скорочення апарату управління.* За цієї проблематики гостро відчувається брак професійних кадрів, особливо у частині топ-менеджменту. У цьому випадку кількість - не означає якість;
4. *Проблема сучасного українського менеджменту за умов глобалізації.* На даний момент система управління не може конкурувати із зарубіжними за цілої низки причин.

У рамках вирішення цих й інших проблем потрібен ефективний алгоритм їх реалізації. Для прийняття раціонального управлінського рішення слід пройти низку етапів щодо аналізу проблематики (рис. 1).

Рис. 1. Етапи прийняття раціонального рішення проблематики

Джерело: складено авторами.

Безперечно, в менеджменті існує низка численних проблем, що потребують вирішення, але в рамках цієї роботи їх комплексно досягнути доволі складно, тому розглянемо ще декілька видів проблем, з якими можуть зіштовхнутися менеджери у своїй повсякденній діяльності:

- загальні проблеми, які притаманні для всього підприємства або галузі;
- загальні проблеми, які стосуються окремого підприємства, але не знайомі для галузі;

- унікальні проблеми, з якими підприємство або галузь стикаються вперше;
- проблеми з уявною унікальністю, тобто здаються винятковими, але на практиці мають первинні ознаки загальної проблеми.

Також в даний час однією з найбільш актуальніших проблем виступає брак кваліфікованих професійних кадрів, що часто не дозволяє ефективно реалізовувати завдання, що стоять перед підприємством, і вирішувати проблеми значущого характеру.

Ефективний менеджмент персоналу на підприємстві на сьогоднішній день не можна уявити без застосування чітко побудованого механізму компетентності керівника, а також без швидкого моніторингу виникаючих проблем, що дозволяє своєчасно вирішити складності та розбіжності у процесі роботи персоналу [3]. При правильному підході щодо управління персоналом з урахуванням елементів психології менеджменту, результатом може виступити ефективне функціонування підприємства у всій комплексності кадрового потенціалу.

Одним із методів підвищення ефективності сучасного управління є впровадження та застосування організації креативного менеджменту. Так, креативне управління ставить перед собою ряд певних цілей для підвищення ефективності функціонування підприємства у вигляді: наділення людини певними знаннями, забезпечення її актуальною своєчасною, а також правдивою інформацією; мотивація людини до творчого мислення та креативності в роботі; гарантувати права співробітника на результати своєї інтелектуальної діяльності; забезпечення прав та інтересів підприємства, як економічної системи, що наділила співробітників необхідними ресурсами для здійснення креативного управління.

Усі проблеми, що виникають у процесі управління, необхідно вирішувати. Для всіх проблем, крім унікальних, необхідно застосовувати загальні рішення, наприклад, із застосуванням загальних правил і методів менеджменту. При правильному формулюванні та функціонуванні механізму вирішення проблем, певну конкретну проблему можна перемогти стандартними способами, у яких би проявах дана проблема не виникала.

Звідси випливає, що менеджмент є формою внутрішньої соціально-психологічної програми, тому необхідно аналізувати всі аспекти менталітету країни, особливо на регіональному рівні з метою реалізації ефективної діяльності підприємства, а також успішної управлінської політики.

Список використаної літератури

- 1 Білявський В.М. Оптимізація процесу управління як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємства. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економіка»*. 2021. Вип. 42. С. 30–38.
- 2 Білявський В.М., Білявська Ю.В. Вплив пандемії COVID-19 на розвиток вендингового бізнесу. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. 2021. № 20 (48). С. 31–37.
- 3 Сучасні концепції менеджменту: навч. посіб. / за ред. д-ра екон. наук, проф. Л.І. Федулової. Центр учбової літератури, 2012. 409 с.

Літвінчук Юлія Андріївна, магістрант кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств, Національного авіаційного університету, Київ, *e-mail*: valentyn.biliavskyi@npp.nau.edu.ua

Litvinchuk Julia A., master's student Department of Foreign Economic Activity Enterprise Management, National Aviation University, Kyiv, *e-mail*: valentyn.biliavskyi@npp.nau.edu.ua

Білявський Валентин Миколайович, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств, Національного авіаційного університету, Київ, *e-mail*: valentyn.biliavskyi@npp.nau.edu.ua

Biliavskyi Valentyn M., Ph.D., Associate Professor, Department of Foreign Economic Activity Enterprise Management, National Aviation University, Kyiv, *e-mail*: valentyn.biliavskyi@npp.nau.edu.ua